

V. ÖKO-SZIGET — VÍZ VILÁGNAPJA 2019

Szigetmonostor – 2019. március 21-22.

Az esemény fővédnöke:

Dr. Áder János köztársasági elnök

Az esemény szakmai védnöke:

Lányi András környezetvédő, az ELTE egyetemi docense

A rendezvény összegzése

A rendezvény paraméterei

- ✓ A rendezvény Szigetmonostor Önkormányzata, az Ökológiai Művelődés Alapítvány és az Outdoor Mission Kft. és szervezésében valósult meg.
- ✓ Ebben az évben a programsorozat célja a **víz és a vízhez kapcsolódó témák** áttekintésén túl az **energiagazdálkodás, az energiatakarékosság** fontosságának bemutatása, az energiafogyasztás és a klímaváltozás összefüggéseinek feltárása volt. Életünk elképzelhetetlen energia nélkül: az általunk fogyasztott javak előállításához, szállításához energiára van szükség, energiát használunk, amikor utazunk, közlekedünk (kivéve természetesen, amikor kerékpározunk), amikor meleg vízben fürdünk, amikor főzünk és így tovább. Nem mindegy, hogy mindehhez mennyi energiát használunk fel. Lehetőségünk van arra, hogy kis odafigyeléssel mérsékeljük az általunk felhasznált energiamentiséget.
- ✓ A rendezvény a szemléletformálás, élményalapú ismeretterjesztés eszköze, amelynek közösségépítő hatása is volt. A programrészek interaktív módon látványos bemutatók, kiállítások, gyermekjátékok formájában valósultak meg.

A rendezvény felépítése, koncepciója

Miután az idei ÖKO-Sziget központi témája a víz mellett az energiagazdálkodás, energiafogyasztás, energiatakarékosság volt, olyan programokat állítottunk össze, amelyek a víz mellett ezt a témakört járták körül. Az volt a célunk, hogy a gyerekek megértsék, hogy a maguk eszközeivel ők is tehetnek azért, hogy kevesebb energiát kelljen felhasználni a mindennapi tevékenységükben, és ezzel ők is hozzájárulhatnak a természetre nehezedő környezeti terhelés mérsékléséhez.

A vízről: az ENSZ 1993-ban nyilvánította március 22-ét a Víz Világnapjának, felismerve, hogy minden élő szervezet – így az ember is – ettől a természeti kincstől függ. A Föld vízkészletének csupán 2,5%-a édesvíz, és ennek is jelentős része fagyott állapotban a sarkkörön, illetve a magashegységi régiókban található. Ezért is különösen fontos vizeink védelme és a természetes vizek fontosságának felismerése. A víz nem csupán a szomjunkat oldja, hanem számos fajnak az élőhelye is. Így kapcsoltuk össze a vizet, a vizes élőhelyeket és a biológiai sokféleséget.

A program mindkét napján előre szervezett iskolás csoportok érkeztek. Négy korosztálynak (1-2. osztály, 3-4. osztály, 5-6. osztály, 7-8. osztály) szerveztünk tematikus programokat, s igyekeztünk minden korosztályhoz a saját nyelvén, a saját ismereteinek megfelelő mélységben szólni.

Szakmai partnereinknek köszönhetően számos szabadon látogatható programelem is várta a látogatókat. A rendezvény felépítésénél kiemelkedően fontos szempont volt a holisztikus gondolkodásmód terjesztése (a környezetvédelem kérdései nem elszigeteltek, hanem szoros összefüggésben állnak egymással), illetve az interaktív, tapasztalati helyzeteket használó ismeretterjesztő elemek használata.

A rendezvény ünnepélyes megnyitója

A megnyitón *Molnár Zsolt*, Szigetmonostor Község polgármestere köszöntötte a vendégeket. Hangsúlyozta: a település biztosítja a főváros vízkészletének 80 százalékát, így az önkormányzat elkötelezettsége a fenntarthatóság, a környezetvédelem iránt nem esetleges, hanem belülről fakad. Hiszen ahhoz, hogy a víz tiszta legyen a környezetet, a talajt kell folyamatosan és rendszerezetten tisztán tartani.

Lőrinczi István főszervező, az Outdoor Mission Kft. ügyvezető igazgatója, az Ökológiai Művelődés Alapítvány kuratóriumi elnöke a környezetvédelem holisztikus megközelítésének szükségességét emelte ki. A rendezvény célja ennek megfelelően mindenkor az, hogy a gyerekek megértsék, a környezeti problémák nagyon összetettek, így a környezetvédelem ügye is csak egy szélesebb összefüggésrendszerbe helyezve értelmezhető.

Kiemelte: a rendezvényt fontos a helyén kezelni, hiszen ez a két nap csak arra elegendő, hogy a gyerekeknek egy erőteljesebb impulzust adjon a környezet védelmére, az Outdoor Mission Kft. ezért idén júliusban egyhetes turnusokban *Életrevaló* néven olyan tábort szervez Szigetmonostor külterületén az érdeklődő általános iskolásoknak, ahol nomád körülmények között tanítják meg a diákokat együttélni a természettel. Szó lesz a Föld, a földi élet kialakulásáról, alapvető csillagászati és meteorológiai fogalmakról, a gyerekek megismerkedhetnek a Szentendrei-sziget élővilágával, mini laboratóriumban elemezhetik a Duna vízének állapotát. A cél, hogy megszeressék a természetet, hiszen, ha ez megtörténik, akkor már nem akarják bántani.

A megnyitó rendezvény első előadója, *Harmat Ádám*, a WWF Éghajlatváltozás és energia programvezetője volt. A *klímaváltozás és az energiafogyasztás összefüggése* című előadásában

egyebek között arról beszélt, hogy a felhasznált energiának még mindig kb. a 80 százaléka fosszilis energia. Ha sikerülne is teljes mértékben leállítani a CO₂-kibocsátást, a légkörbe már kibocsátott szén-dioxid még 100 évig fejtené ki áldatlan hatását.

Ifj. Chikán Attila, az ALTEO Energiaszolgáltató Nyrt. vezérigazgatója *Egy lehetséges megoldás: a megújuló energia jelentősége, hatásai, szerepe* című előadásában igyekezett a pozitívumokra koncentrálni. Amint elmondta, az elmúlt 20 évben az energetikai technológiák hatalmas fejlődésen mentek keresztül, az energia demokratizálódott, egy fogyasztónak ma már van beleszólása abba, hogy kitől, mennyi és milyen forrásból származó energiát akar vásárolni. A megújuló energetika nagyon gyorsan fejlődik, és a teljes élettartamra vetítve a megújuló energia ma már egyes elemeiben versenyképes a fosszilis energiával. A megújuló energia legnagyobb problémájára, a tárolásra 10 éven belül lesz megoldás. Megjegyezte: a hazai erőműpark 60 százalékát cserélni kell a következő 10 évben, és egyáltalán nem mindegy, hogy mire cserélik a meglévő, elavult erőműveket.

Lányi András, az esemény szakmai védnöke, *A klímaváltozás társadalmi okai és következményei* címmel tartott előadást. Felidézte, hogy március közepén Rómában járt, ahol rengeteg fiatal tüntetett a klímaváltozás ellen. Budapesten sajnos jóval kevesebben vonultak az utcákra, úgy tűnik, minket, magyarokat még mindig nem izgat eléggé a klímaváltozás problémája. Ugyanakkor az olasz fiatalokat látva az a kérdés is felmerült benne, vajon belegondoltak-e a tüntetők, hogy tulajdonképpen önmaguk ellen tüntetnek. Le tudnak-e ők maguk mondani a repülésről, az autózásról, a hamburgerevésről? A helyzet azért tűnik reménytelennek, mert olyan mértékű életmódváltásra lenne szükség, amit mi biztosan nem fogunk végrehajtani.

A rendezvényen részt vevő szakmai partnerek:

- ✓ Duna-Ipoly Nemzeti Park
- ✓ MTA Ökológiai Kutatóközpont
- ✓ Országos Meteorológiai Szolgálat

A rendezvény médiatámogatói:

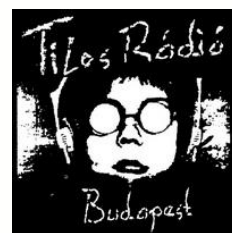
- ✓ Alternatívenergia.net
- ✓ Greenfo.hu
- ✓ Élet és Tudomány
- ✓ OzoneTV
- ✓ Piac és Profit
- ✓ ReCity Magazin
- ✓ Szabad Föld
- ✓ Tilos Rádió
- ✓ Zöldunió

ALTERNATIV
ENERGIAHU

greenfo.hu
zöld iránytű a neten

ÉLET & TUDOMÁNY

SZABAD FÖLD

P/AC & PROF/T

RECITY

A rendezvény támogatói:

- ✓ ALTEO Energiaszolgáltató Nyrt.
- ✓ Folprint Zöldnyomda Kft.
- ✓ FoReGo Magyarország Kft.
- ✓ Köztársasági Elnöki Hivatal
- ✓ Magyar Energetikai és Közmű-szabályozási Hivatal
- ✓ Szigetmonostor Faluház
- ✓ Szigetmonostori Idősek Klubja
- ✓ Szigetmonostor Község Önkormányzata

Tematikus (kötött) programok

1-2. osztályosoknak: Környezettudatosság a mindennapokban – farmlátogatás, öko-játszótér

A program eleji rövid felvezetést követően a gyerekek a farmlátogatás során betekintést nyerhettek egy helyi gazdálkodás működésébe, barátkozhattak az állatokkal, ültethettek búzát, és helyi finomságokat kóstolgathattak. Az öko-játszóteret úgy állítottuk össze, hogy a játék közben erősíteni tudjuk a legkisebbek hétköznapi környezettudatosságát, és növeljük a megújuló energiával kapcsolatos alapismereteit. Fontos szempont volt, hogy az 1-2. osztályosok játszva szerezhessenek ismereteket.

3-4. osztályosoknak: A klímaváltozás kihívásai – kiállítási tárlatvezetés, az élet fonala játék

Ennek a korosztálynak két nagy blokkból tevődött össze a kötött programja. Részt vettek egy tárlatvezetésen, ahol a holisztikus szemléletet fejlesztettük, miközben a gyerekek megismerkedhettek a klímaváltozást erősítő és tompító tényezőkkel. A program másik részeként az élet fonala játék során a gyerekek megtapasztalhatták azt is, hogyan kapcsolódnak egymáshoz az ökológiai rendszer elemei, és hogy mennyire sebezhető ez a rendszer.

5-6. osztályosoknak: Játszva a megújuló energiákról – megújulóenergia-tanösvény, szabadtéri játékok

Az 5-6. osztályosok számára egy, a megújuló energiát hasznosító szerkezetekből álló tanösvényt állítottunk fel, amely néhány „low technology” eszközön keresztül szemléletesen mutatta be az energia előállításának lehetséges alternatíváit. A tanösvény látogatását követően játékos formában kellett a gyerekeknek takarékos háztartási eszközöket összegyűjteniük, illetve egy kooperációs játék során együttműködve kellett megmenteniük egy jég táblán rekedt jegesmedvét.

7-8. osztályosoknak: Ökológiai lábnyomunk – workshop környezettudatos háztartásról

Ennek a korosztálynak a Team-öko lábnyom nevet viselő programunkat vittük el. A foglalkozás alatt a gyerekek hat kiemelkedően fontos környezeti problémáról szedték össze az ismereteiket: vízhasználat, energiahasználat, fogyasztói szokások, közlekedés, táplálkozás, hulladékkezelés. Ezt követően egy szakember javította és kiegészítette a diákok hozzászólásait, majd együtt megbeszélték a tényeket és az összefüggéseket.

Szabadon látogatható programok

MTA Ökológiai Kutatóközpont

Az MTA Ökológiai Kutatóközpont több intézményével képviseltette magát a rendezvényen. Interaktív módon mutatták be az élővilág, kiemelten a Duna sokféleségét. Szó volt a vízminőségről, a hazai vizeink állapotáról, a Dunában élő őshonos és inváziós növény- és állatfajokról, illetve arról, hogy hogyan épülnek egymásra ezek a közösségek és alkotnak egy táplálék-hálózatot.

Az MTA ÖK Duna-kutató Intézet bemutatói az alábbiak voltak:

- ✓ Vízi táplálék-hálózatok: Ki kit eszik és miért?
- ✓ Vízi gerinctelenek mikroszkópos bemutatása.
- ✓ Mintavételi eszközök bemutatása.
- ✓ A szennyvíztisztítás fő lépései, gyógyszermaradványok a vízben.
- ✓ A Nemzeti Víz tudományi Kutató Program bemutatása (a kapcsolódó kutatási területek bemutatása interaktív módon).

Az MTA Ökológiai Kutatóközpont Ökológiai és Botanikai Intézetének standján a gyerekek betekintést nyerhettek a fák életébe. Az energiagazdálkodás kapcsán a fát, mint megújuló energiaforrást szokták emlegetni. A kutatók megmutatták, hogy ez komplexebb kérdés, és hogy az erdőben maradó holt fának milyen fontos szerepe van, mint mikroélelőhelynek.

Az MTA ÖK Ökológiai és Botanikai Intézet és a Nemzeti Botanikus Kert bemutatói:

- ✓ Erdei „lakások” az odvas fában. Milyen állatoknak és növényeknek nyújt mikroélelőhelyet a holt fa?
- ✓ Inváziós növényfajok bemutatása, különös tekintettel a hasznosított fajokra.

- ✓ A vácrátóti Botanikus Kert élővilágát bemutató eszközök, játékok. Gyakori fa- és cserjefajok felismerése kéreg, virágzat és termések alapján.

Országos Meteorológiai Szolgálat (OMSZ)

Az előző évihez hasonlóan az OMSZ interaktív játékokkal érkezett az V. Öko-Szigetre, leszűkítve az egyes elemeket az energiagazdálkodásra. A programelemek interaktív játékok voltak, melyek tudatos gondolkodásra sarkallták a kicsiket és nagyokat egyaránt.

A játékok főleg a kültéri és beltéri energiafelhasználás köré szerveződtek.

- ✓ Csökkentsd a hőmérsékletet, kint és bent! Tedd élhetőbbé lakhelyed!
- ✓ Nap-Sugárút! Hogyan mérjük a sugárzást?
- ✓ Üvegházhatás és fényvisszaverődés bemutatása egyszerű kísérletekkel.
- ✓ Csapadékkocka - ismered a csapadék fajtáit?

Duna-Ipoly Nemzeti Park

A Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság (DINPI) természetismereti játékokkal várta az alsósokat. Tölgyes erdőben, valamint a Duna vizében és partján élő fajokat ismertettek meg velük. Óriás puzzle kirakókon és satírozó táblákon is védett állatok rajzolódtak ki a gyerekek munkája során.

Látogatottság

A rendezvény két napján 14 településről több mint 1000 látogató fordult meg. Ennek részletes leírását a lenti táblázat mutatja.

Települések száma	Iskolák száma	Osztályok száma		Diákok száma		Pedagógusok száma	Megnyitón résztvevők
10	14	61		894		73	21
		Alsós	Felső	Alsós	Felső		
		20	41	359	535		
Összes résztvevő: 988 fő							

Települések

Budakalász, Budapest, Dunabogdány, Dunakeszi, Érd, Fót, Nagytarcsa, Szentendre, Szigetmonostor, Telki

Értékelés, tanulságok

A látogatás végén a pedagógusokat arra kértük, hogy egy kérdőív kitöltésével értékeljék az ÖKO-Szigetet, illetve számoljanak be az ott szerzett tapasztalataikról, élményeikről.

A visszajelzésekből, véleményekből adunk itt most közre egy csokornyit.

„A rendezvény elősegítette a tapasztalás útján való tanulást, és mélyebben befolyásolta a környezettudatos gondolkodásra való ösztönzést.

„Érdekes, változatos programok, játékos tanulás. Ez kell a gyerekeknek. Köszönjük!”

„Nagyon jó kezdeményezés. Köszönjük, hogy itt lehettünk.”

„Nagyon tetszett a farmlátogatás, ahol a gyerekek sok érdekes dolgot tudhattak meg az állatokról, és a vidéki élet szépségeiről.”

„Mindegyik program izgalmas volt, a gyerekek nagyon élvezték, hogy itt lehettek.”

Az összegzésben készült fotók nagy részét Kovács Attila és Lőrinczi István készítette.

Média- és egyéb megjelenések

Az V. ÖKO-Szigetről a következő médiumok, illetve egyéb intézmények számoltak be:

- ✓ OzoneTV
- ✓ Kossuth Rádió
- ✓ Tilos Rádió
- ✓ Szentendre Rádió
- ✓ Szentendre TV
- ✓ greenfo.hu
- ✓ MTI. Önkormányzati sajtószolgálat
- ✓ civilhirugynokseg.hu
- ✓ ReCity Magazin
- ✓ Piac és Profit/klíma blog
- ✓ Élet és Tudomány
- ✓ Szabad Föld
- ✓ eco.hu
- ✓ ecolounge.hu
- ✓ alternativenergia.hu
- ✓ Energia Trend
- ✓ felfedezomagazin.hu
- ✓ facebook.com/Ökológiai Művelődés
- ✓ okomuvelodes.hu
- ✓ okologia.mta.hu
- ✓ szigetmonostor.hu
- ✓ facebook.com/Szigetmonostor Hírei
- ✓ pestpilis.hu
- ✓ ilovedunakanyar.hu
- ✓ Pilis-Dunakanyari Hírmondó

